Bolesławiecka ceramika jest dzisiaj jedną z najbardziej rozpoznawalnych w świecie polskich marek w kategorii designu i sztuki użytkowej.

Nadzwyczajna popularność bolesławieckich wyrobów to przede wszystkim zasługa projektantów i wytwórców, ale także efekt intensywnej wielokierunkowej promocji, realizowanej od lat według długoplanowej strategii. Dziesięć lat temu, z inicjatywy prezydenta Bolesławca, burmistrza Nowogrodźca oraz wójta Gminy Bolesławiec, powołano do życia Stowarzyszenie Gmin Ceramicznych Rzeczypospolitej Polskiej (SGCRP), zrzeszające samorządy i instytucje, których działalność nierozerwalnie związana jest z ceramiką. Obecnie w skład stowarzyszenia wchodzą Miasto Bolesławiec, Miasto i Gmina Nowogrodziec, Gmina Bolesławiec oraz Gmina Warta Bolesławiecka, a jego działania wspiera Muzeum Ceramiki w Bolesławcu. W swej działalności stowarzyszenie wzoruje się na międzynarodowych organizacjach miast ceramiki, a zwłaszcza na włoskim AiCC, francuskim AfCC i hiszpańskim AeCC, które od 2014 r. współtworzą Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej „Miasta Ceramiki". Założone w Bolesławcu stowarzyszenie z powodzeniem reprezentuje lokalną ceramikę w strukturach Europejskiego Szlaku Ceramiki – jednego z prestiżowych szlaków kulturowych Rady Europy, łączącego ośrodki o wyjątkowym dziedzictwie ceramicznym, do którego Bolesławiec przystąpił w 2021 r.

Intensywna współpraca międzynarodowa pozwala nie tylko skutecznie promować ceramikę bolesławiecką w kontekście europejskim, ale również uczestniczyć w międzynarodowych projektach badawczych, wystawienniczych i edukacyjnych. Jednym z pierwszych działań była organizacja międzynarodowej wystawy „Z bolesławieckiej gliny", prezentującej współczesne bolesławieckie wzornictwo w ceramicznych ośrodkach we Włoszech. Ekspozycja, obejmująca setki wyrobów z bolesławieckich zakładów, była wizytówką polskiego wzornictwa. Towarzyszył jej trójjęzyczny katalog, który do dziś stanowi ważny dokument artystycznego potencjału regionu. Po inauguracyjnej odsłonie w Bolesławcu w 2016 r. ekspozycja prezentowana była w latach 2016-2017 w Vietri sul Mare, Rzymie, Anconie i Faenzie. Dalsze ambitne plany pokrzyżowała epidemia koronawirusa, lecz po kilku latach projekt powrócił do życia w zaktualizowanej formie, jako ciąg wystaw prezentujących najnowsze propozycje bolesławieckich wytwórni w innych ośrodkach europejskich: norweskim Porsgrunn (2023), austriackim Wiedniu (2023) i francuskim Nogent-sur-Marne (2025). Owocem bliskiej kooperacji polskiego stowarzyszenia z Europejskim Szlakiem Ceramiki jest też możliwość regularnej prezentacji bolesławieckich wyrobów podczas festiwalu Argillà, najważniejszego wydarzenia branżowego w Europie odbywającego się na przemian we włoskiej Faenzie i francuskim Aubagne – bolesławiecka ceramika była tam prezentowana w latach 2022, 2024 i 2025. W wielu z tych wydarzeń uczestniczyli przedstawiciele zakładów ceramicznych.

Stowarzyszenie aktywnie włącza się także w realizację międzynarodowych projektów, finansowanych ze środków zewnętrznych. Dzięki udziałowi w programach CERASMUS+ i CERDEE lokalni uczniowie i rzemieślnicy zdobywali doświadczenia w zakresie współczesnych technologii ceramicznych i promocji rzemiosła artystycznego. Szczególnie istotnym przedsięwzięciem były projekty „Polska i Norwegia na Europejskim Szlaku Ceramiki" oraz „Centra dawnych rzemiosł na szlaku Via Fabrilis", dzięki którym w mieście powstały nowoczesne obiekty, popularyzujące bolesławiecką ceramikę: „Centrum Dawnych Technik Garncarskich" przy ul. Kutuzowa 14 oraz nowa siedziba Muzeum Ceramiki w odrestaurowanym Pałacu Pücklera przy ul. Zgorzeleckiej 28/29. W obu budynkach można podziwiać przekrojowe prezentacje wyrobów wszystkich zakładów ceramicznych działających w naszym regionie.

Ważnym elementem działalności stowarzyszenia jest promocja osiągnięć ceramiki bolesławieckiej w postaci katalogów, folderów, ulotek, kalendarzy, artykułów publikowanych w internecie (np. cykl Stemplem i pędzlem malowane) czy też w mediach europejskich, a nawet w prestiżowym japońskim czasopiśmie „Fujingaho".

W ostatnim czasie stowarzyszenie podjęło także starania o objęcie ceramiki bolesławieckiej ochroną oznaczenia geograficznego w Unii Europejskiej oraz wpisanie jej na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Działania te mają na celu nie tylko ochronę tradycji, ale też zapewnienie twórcom godnej pozycji na międzynarodowym rynku. Są

Phoca PDF

one istotne, bo rozpoznawalna, chroniona marka to większe szanse na stabilny eksport i atrakcyjność inwestycyjną regionu.

Stowarzyszenie swoją działalność opiera na składkach członkowskich w wysokości 0,25 zł od mieszkańca każdej z gmin członkowskich. Za pracę w stowarzyszeniu nikt nie pobiera wynagrodzenia. W l. 2016-2025 na działalność statutową stowarzyszenie przeznaczyło kwotę w wysokości nieco ponad 85 000 zł. Działania stowarzyszenia wspierali też partnerzy, placówki dyplomatyczne i stowarzyszenia polonijne. Zakłady ceramiczne partycypują w przedsięwzięciu poprzez przekazywanie swoich wyrobów do zbiorów instytucji kultury.

Dzięki działaniom SGCRP, będącego platformą współpracy dla samorządów, instytucji kultury oraz producentów, bolesławiecka ceramika wzmocniła swoją pozycję symbolu polskiego wzornictwa. Wystawy, projekty edukacyjne, kontakty międzynarodowe i obecność podczas prestiżowych wydarzeń kulturalnych umożliwiają nie tylko jej ochronę, ale także aktywną promocję. Dzięki tej szerokiej współpracy ceramika bolesławiecka postrzegana jest jako jeden z ważnych elementów europejskiego dziedzictwa. Warto też podkreślić, że dzięki kooperacji miast i gmin z terenu naszego powiatu możliwe jest wspólne budowanie przyszłości ceramiki bolesławieckiej, a w planach stowarzyszeni są kolejne innowacyjne działania.

info/2025/11/ceramika

Phoca PDF